

"ГІЛЬЦІНА?" –
прыватызацыя
па-кобрынску.

2—3

"ДЗЯРЖАВА
І ЗВАЛЮЦЫЯ".
Урыўкі з кнігі
Ягора Гайдара.

3

"ВЕТРАЗЬ
НАДЗЕІ"
НАД ТРЭСНУТАЙ
ПАЛУБАЙ.

Хто дапаможа
юным талентам.

2

"КУБАЧАК КАВЫ,
КАЛІ ЛАСКА!"
Напой па
экзатычнаму
рэцэпту.

4

□ **Перапіска.**

4

БЕЛАРУСКАЯ
МАЛАДЗЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

29 лістапада 1994 г.

Аўторак

№ 128(13845)

Кошт у розніцу 40 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малюнак В. ДУБОВІКА.

Кур'ер "ЧЗ"

У Вяроўным Савеце Рэспублікі Беларусь адбылася сустрэча прадстаўнікоў дзяржаўных парламентарыяў, якія прыбылі ў Мінск з усіх абласцей рэспублікі.

Народныя дэпутаты расказалі юным парламентарыям пра работу вышэйшага органа ўлады. Удзельнікі сустрэчы правялі дыскусію аб адукацыі ў Беларускай школе.

Фота Аркадзя НІКАЛАЕВА.

Каб чулі толькі пра дабро

У сярэдняй школе нумар 13 Беларускай сталіцы адбылася ўрачыстая перадача дзесяці слыхавых апаратаў для дзяцей са слабым слыхам.

Падарунак, устаноўлены паліклінічнай школай для дзяцей са слабым слыхам у Варшаве, Беларускай школьнікам перадаў лаўрэат ордэна Усмішкі, акцёр дзяржаўнага тэатра імя Янкі Смольска, які дзейнічае на карысць дзецям, Генрых Цюк.

БЕЛІНФАРМ.

Зноў апаганілі памяць

Ужо ў каторы раз зганялі помнік ахвярам фашызму, што ў вёсцы Цяплькі пад Асіповічамі. Варвары сарвалі пліту, на якой выбіты прозвішчы загінуўшых.

Іван СЦЯПУРА.

У падтрымку свабоды маладзёжных абмені

Амерыканскі савет па супрацоўніцтве ў галіне адукацыі і вывучэння мовы (ACCELS) правёў у Мінску прэзентацыю праграмы маладзёжных абмені на 1995/96 навучальны год. Ладзіцца паводле ў рамках "Акту ў падтрымку свабоды".

Законапраект пад такой назвай быў прыняты два гады таму Кангрэсам ЗША і дапамагае зразам арганізацыя абмену дэлегацыямі з новымі незалежнымі дзяржавамі былога Саюза. У гэтым навуковым годзе ACCELS праводзіць конкурсы сярод школьнікаў і студэнтаў, пераможцы якіх на працягу наступнага года будуць вучыцца разам з амерыканскімі аднагодкамі. Спецыяльны конкурс прадастаўляе таксама стажыроўку за мяжой і маладым беларускім навукоўцам гуманітарных спецыяльнасцей. Лепшых прэзентацый на конкурсах вызначаюць прадстаўнікі спецыяльных грамадскіх аб'яднанняў Злучаных Штатаў, а праграму адукацыйнага абмену паўнамоцна прафінаНСУе ўрад ЗША.

Наталія ВАЛАКІДА.

Хто купіць Беларускі Дом друку?

"Мы вымушаны канстатаваць, што пры цяперашняй эканамічнай сітуацыі ўрад не зможа фінансваць паліграфію", — сказаў на сустрэцы з журналістамі генеральны дырэктар выдавецтва "Беларускі Дом друку" Барыс Кутава.

Яшчэ некалькі гадоў назад абсталяванне, якім карыстаўся Беларускі паліграфіст, давала магчымасць вырабляць прадукцыю высокай якасці, у тым ліку і тую, якая ідзе на экспарт. Парк друкарскага і перапісальна-брашуравальнага абсталявання катастрофічна старае. Са 165 друкарскіх афарбоўных машын, якія знаходзіліся ў эксплуатацыі, у 39 прайшоў ужо тэрмін афарбоўкі, а ў 33-х ён заканчваецца ў бліжэйшыя паўтара года. І, як вынік, з кожным годам будзе зніжацца якасць друкаваных выданняў (гэта датычыць як кніжнай прадукцыі, так і перыядычнага друку). А гэта азначае, што рынак, які прыносіць прыбытак, у тым ліку і валюту, будзе неважэўна для рэспублікі.

На думку Барыса Кутава, у перыяд маркуемай "вялікай прыватызацыі" значная доля акцыяў можа апынуцца ў руках пачобных інвестараў, для якіх інтарэсы Беларусі не маюць істотнага значэння. Аднак нехта такі гігант разважваецца, а захаванне і развіццё дзяржаўнага паліграфічнага комплексу — гэта неабходна. Шанс змяніць трагічную пазіцыю, лічыць галоўны паліграфіст рэспублікі, дае спецыялізаваны інвестыцыйны фонд "Стабільнасць", які аб'яднаў адукацыйна-прадпрыемствы галіны. "Укладанне сродкаў у паліграфію заўсёды давала станоўчы вынік, — падкрэсліў дырэктар выдавецтва, — важна, каб інвестары дзір граматнае Беларусь".

Самая патрэбная прафесія

Учэбны камбінат у Расонах пачаў рыхтаваць спецыялістаў-печнікоў. Праграма разлічана на 192 гадзіны. Праўда, пакуль не хопіць выкладчыкаў, але на камбінаце лічыць, што неўзабаве справе наладзіцца.

Уладзімір МІХНО.

Згуляем з "зоркамі"?

Напрыканцы мінулага тыдня рэдакцыя дзіцячых і юнацкіх праграм Беларускай тэле-радыёкампаніі была запісана новая музычна-папулярная гульня "Тры-тры-тры, або Згуляем з Зоркамі".

Ужо ў сярэдзіне снежня тэлегледачы змогуць убачыць зорак Беларускай сталіцы ў самым незвычайным ракурсе.

Валерый Разанав, саліст студыі "Сябры", Анжэліка Ют, салістка дзяржаўнага канцэртнага аркестра Рэспублікі Беларусь пад кіраваннем Міхаіла Фінбергера і група "Палац" на чарзе адказвалі на 13 пытанняў гледачоў, прысутных у студыі. Але гэта не так проста, бо "зоркі" павінны былі выканаць шэраг складаных умоў. Напрыклад, не спяваць, не ўсмешкацца, "такі і не" не гаварыць, чарговае, чорнае і белое не называць, літары "р" не ўспамінаць, адказы не паўтараць і г.д. Моменты конкурсу разбаўлялі музычнымі нумарамі і спевамі і розыгрышам розных прызоў любойна прадстаўленых фундаментам праграмы. Імі былі рэкламна-гульнявая газета "Ва-банк", "Аўтарды", "Майлэн-груп", фірма "Ганна" і прыватнае кафе "Зара" і Асіповічы.

Будзе праграму афармляў кіно, артыст студыі "Сябры" былі адукаваны ўжо вядомай перадачай "Тэле-бом" Уладзіміра Станкевіча. Над праграмай працавалі рэжысёр Віктар Мароз і рэдактар Наталія Шэўра. Афармляў і сцэнарыя Наталія Кацко і Уладзімір Станкевіч.

На запіс наступнай гульні "Тры-тры-тры" альбо Згуляем з Зоркамі" ўжо запрашаны не толькі артысты Беларускай сталіцы, але і Яўген Кулікоў, Аляксандр Шагану, Крысціна.

Святлана КУЛІКОВА.

Курсы валют на 28 лістапада:

	Далар ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	7942	8200	5083	5284
"Дукат"	7950	8300	5100	5350
"Белбізнес-банк"	8000	8400	5100	5400

АФІЦЫЙНА

Заява

Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб эканамічнай палітыцы

Кіраўніцтва краіны з моманту прыходу да ўлады распрацавала і няўхільна выконвае праграму неадкладных мераў па выхадзе эканомікі з крызісу. За кароткі час лібералізаваны знешні гандаль, цэны на большасць тавараў і паслуг (за выключэннем некалькіх пазіцый — хлеб, малако, камунальныя паслугі), ліквідавана да-таванне іх з бюджэту, адноўлена кіраванне бюджэтам (пры росце яго даходнай часткі ў першыя дзве дзесяці лістапада на 179 працэнтаў у параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года расходы бюджэту павялічыліся толькі на 102 працэнты, рэзка скарачаны крыдэ-выны дафіцыту бюджэту — пры зацверджанай суме крыдэ-вавання 170 млрд. рублёў выдзелена крыдэ-ваў у размеры 50 млрд. рублёў). Беларускі рубль прызнаны нацыянальнай валютай, стаўка рафінавання на-цыянальнага банка набліжана да рыначнай, практычна поўна-аплачваюцца бягучыя паставкі энэрганосьбітаў з Расіі, зніжана запавяшчэнне заходнім крыдэ-ваў, прыпынена накіраванне даўгоў, нармалізавана фінансавая дысцыпліна прад-прыемстваў праз больш жорсткія крыдэ-ваванні і субсідзіраванне, уведзены жорсткія меры па энэргазберажэнню.

Трэба, разам з тым, прызначыць, што ў рэфармаванні эканомікі дапушчана адставаанне ў стварэнні рыначнага канкурэнтнага асяроддзя, прыватызацыі і да-менапалізацыі вытворчасці, да-лейшай лібералізацыі знешняга гандлю, увядзенні механізма банкруцтва.

Лібералізацыя эканомікі павінна суправаджацца адэкват-нымі мерамі сацыяльнай абароны насельніцтва. Аднак з-за та-го, што ў пачатку лістапада лібералізацыя цен не была ска-ардынавана з увядзеннем мер сацыяльнай абароны найменш забяспечаных груп на-сельніцтва, быў рэзка парушаны баланс паміж ростам цен і дахо-дамі грамадзян. Прэзідэнту прыйшлося прымаць слай сваёй

улады рашэнні аб некаторым ра-гуляванні цен на асобныя прад-дукты харчавання і сацыяльнай падтрымцы слабей грамадства, якія найбольш ад гэтага пацяр-пелі.

У стратэгічным плане гэта ні ў якім разе не азначае ад-маўлення ад прынцыпу свабод-нага цэнаўтварэння як рыначнай асновы, на якой у краіне правод-зяцца рэформы. Кабінету Міністраў даручана ўкараненне мер сацыяльнай абароны, ар-ентаванай выключна на най-менш забяспечаных слаі на-сельніцтва, праз адраўненне вы-платаў і дапамогі. Гэта дапаможа ўжо ў снежні 1994 года вярнуць да правядзення паслядоўнай палітыкі лібералізацыі цен у ад-паведнасці з раней прынятай праграмай.

Для пераадолення адставаан-ня ў асобных накірунках рэфар-мавання эканомікі мною дадзё-ны адпаведныя даручэнні Кабінету Міністраў, якія забя-спечваюць: паскарэнне прываты-зацы і акцыянавання прад-прыемстваў;

рэальную фінансавую падтрымку прад-прыемстваў і ўвядзенне заяўленага прынцыпу стварэн-ня прыватных вытворчых прад-прыемстваў; спыненне ўмяшання ў цэнаўтварэнне, за выключэн-нем цен на прадукцыю і паслугі натуральных манопалій; змян-шэнне долі субсідзіравання кошту камунальных паслуг; на-вядзенне рэальнай фінансавай дысцыпліны на прадпрыемствах усіх форм уласнасці; стварэнне бюджэтных сістэм, якія забя-спечваюць змяншэнне падатковага прэса на вытворчых прадукцыі і паслуг, стварэнне ім неабход-ных стымулаў для развіцця, ска-рачэнне неэфектыўных затрат з бюджэту; змяншэнне дафіцыту плацежнага балансу за кошт стымулявання экспарту і скара-чэння імпарту, зняцця абмежа-ванняў у знешнім гандлі; фарміраванне паўнацэннага рынку валют, заахочванне за-межных інвестыцый.

Адзначаны падыходы ажыц-цяўлення эканамічнай рэфармы ўключаюць сабой стратэгічныя накірункі развіцця рэспублікі,

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
А.ЛУКАШЭНКА.

Кошт на паўгоддзе—6000 рублёў.

Ф. СІ-1

Міністэрства сувязі і інфарматыкі
Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету 63129

(Індэкс выдання)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

(Колькасць камплектаў)

на 199 год па месяцах

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Куды (паштовы індэкс)

Каму (адрас)

(прозвішча, ініцыялы)

ДАСТАВАЧАЯ КАРТКА

ПВ месца лі-тар на газету 63129

(Індэкс выдання)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

Колькасць камплектаў

на 199 год па месяцах

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Куды (паштовы індэкс)

Каму (адрас)

(прозвішча, ініцыялы)

"Еўраньюс"

Дэжурныя на выпуску
перакладчыкі
Ларыса ДУДАРУК,
Людміла КАХАВЕЦ,
рэдактар
Наталія ВАЛАКІДА.

"Суперчэннэл"

А студэнты — супраць!

У Наварыі праходзіць рэфэрэндум аб ўступленні ў Еўрапейскае супольніцтва. Сваё дачыненне пачаўшы з 4,5 мільёна нарэкаў, 47 працэнтаў на-сельніцтва выказаліся перад рэфэрэн-думам супраць уваходу ў ЕС. Паводле апы-танняў, асноўнымі прайўнікамі ўваходжання ў супольніцтва з'яўляюцца работнікі рыбнай гаспадаркі, а таксама студэнты і жанчыны.

Нарада па Босніі

Паводле прызначэння міністра замежных спраў ЗША, вайна ў Босніі фактычна выйшла з-пад кантролю. Усе спробы паўплываць на сітуацыю з боку ЗША і ААН з'яўляюцца без-

выніковымі. На наступным тыдні ў Бруселі адбудзецца паўторнае пасяджэнне кан-тактных груп па вырашэнню боснійскага канфлікту.

Выбух у Баварыі

На адным з заводаў у Баварыі адбыўся выбух, у выніку чаго загінуў адзін рабочы з Аўстрыі, 13 чалавек атрымалі раненні. Каб патушыць пажар, спатрабіліся 2 гадзіны. Прычына выбуху пакуль нева-домая, паліцыя вядзе следства.

Парламент адкрыты для жанчын

У Боне адбылося пасяджэнне хрысціянска-дэмакратычнай партыі Гер-маніі.

"TV-5"

На ім разглядалася пытанне аб ролі жанчын у кіраванні краінай. На думку ге-неральнага сакратара партыі, трэцюю час-тку будучага парламента павінны прад-стаўляць жанчыны. Гельмут Коль падтры-маў гэту прапанову.

"Уорлднэт"

Яго ўдзельніцамі сталі тысячы англічан. Каля 2 тысяч акцыяў з Каралеўскай ака-дэміі мастацтваў наладзілі прадстаўленне на адной з цэнтральных вуліц горада.

Перадкалядны парад

У Лондане прайшоў вялікі перадкалядны парад.

Яго ўдзельніцамі сталі тысячы англічан. Каля 2 тысяч акцыяў з Каралеўскай ака-дэміі мастацтваў наладзілі прадстаўленне на адной з цэнтральных вуліц горада.

Майя ШЭНДРЫК.

Рэдактар аддзела культуры і гістарычных спадчыны.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНИКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА"

"Ветразь нагзеі" наг трэснутаі палубай

БІЗНЕС-КЛАС

Сустрэча прадпрымальнікаў і прамыслоўцаў

Як стала вядома, 8-9 снежня ў сталіцы распішлі сустрэчу прамыслоўцаў і прадпрымальнікаў з Беларусі, Украіны і Расіі. Плануецца абмеркаваць на ёй шэраг пытанняў, звязаных з крызіснай эканамічнай сітуацыяй, што склалася ў трох славянскіх краінах былога СССР. Таксама будучы закрануць праблемы кантактаў паміж прадпрыемствамі, бо яны ў апошні час сталі менш трыважымі.

"Усход-Заход-Поўнач-Поўдзень"

У гэтым годзе восень багата на розныя міжнародныя выставкі і мерапрыемствы: "Вендэрбург", "Беларускі дом", "Абштур" і "Адзёны". Шэраг адзінаццаці 8-я міжнародныя ўніверсальныя выставкі кіраваны пад назвай "Усход-Заход-Поўнач-Поўдзень" адбыліся з 23 па 25 лістапада дзверы перад мініскай гледачамі. Яе арганізатар — Цэнтр падтрымкі прадпрымальніцтва "Цэнтр XXI стагоддзя". У гэтым буйным міжнародным мерапрыемстве прымуць удзел больш як сто фірм з Расіі, Літвы, Латвіі, Эстоніі, Польшчы і Беларусі. Асабліва зацікавілі наведвальнікаў спецыялізаваныя раздзелы для аўтаматараў.

Канферэнцыя Белстандарт

8-9 снежня Белстандарт сумесна з прадстаўніцтвам Арганізацыі Аб'яднаных Нацый праводзіць у сталіцы міжнародную канферэнцыю, прысвечаную пытанням сертыфікацыі. Як мяркуюць, на снежаньскім міжнародным мерапрыемстве з дэкларацыяй выступіць вядомыя спецыялісты з ШВА, Францыі, Фінляндыі, Бельгіі і Беларусі.

Паводле звестак, будзе разгледжаны шэраг пытанняў па тэхнічных бар'ерах у гандлі паміж еўрапейскімі краінамі і ШВА, абмеркаваны тэндэнцыі на пражэктна-сертыфікацый і стандартизацый тэхнічных сродках.

Уладзімір Старасценка Рачным шляхам да Херсона

Некалькі дзён таму беларускія рачнікі і калішчыя атрымалі прыёмную навіну з Херсона. Без страт даставілі караванам рудавозу калійныя ўгнаенні пераружаны на марское судна замежнага заказчыка.

Вядома ж, хваляваліся нашы пастаўшчыкі ўгнаенняў за іх даставку на месца — дарога даўкая, непраходзімая і асцярожна надвор'е. Меркавалася нават, што па дарозе навед суднам прыйдзецца спыніцца на зноўку дзе-небудзь на ўкраінскіх тэрыторыях. Але ўсё абмяло добра — рудавоз выйшаў ужо ў рудныя парты і стаў на зноўку адстой.

Першы вопыт па даставцы беларускіх калійных ўгнаенняў замежным заказчыкам рачным шляхам стаў гарантам прадаўжэння гэтай работы на працягу будучай навігацыі.

Ташава СМІРНОВА.

Успамінаецца лета пяцігадовай даўнасці. Тады ў Сморгоні, згодна са статусам горада абласнога падпарадкавання, узнік, акрамя раённага, гарадскі аддзел народнай адукацыі. У новага загадчыка галава ішла кругам ад усіх гэтых раздзяленняў і новаўтварэнняў. А тут яшчэ, па штатнаму раскладу, трэба было адкрыць і гарадскі Дом піянераў і школьнікаў.

Да гэтага яго функцыі выконваў, як у любым райцэнтры, раённы Дом піянераў, куды, вядома, хадзілі займацца ў гуртках толькі гарадскія школьнікі. Зараз жа, атрымлівалася, усіх іх трэба забраць у гарадскі, у якога няма ні памяшкання, ні кадраў. Забягаючы наперад, скажу, што гэтыя дзве паралелі нейкі час мірна суіснавалі, нават дапамагаючы адзін аднаму, як існуюць у гарадзкой гарадскай і раённай бібліятэцы, два аддзелы культуры.

Гэтую нябачную спрэчку расказаў сама жыццё. Былі РДПШ, знаходзячыся ў падначаленні раённага аддзела адукацыі, займаюцца зараз "сваімі", сельскімі дзецьмі, стаўшы для іх цэнтрам пазашкольнай работы, або сацыяльна-псіхалагічным, а нованароджаны — Сморгонскім гарадскім Домам творчасці юных. Роўна месца — з дня афіцыйнага ўтварэння і да прадстаўлення памяшкання таму даму — дзеці, як чыперашні бастун, збіраліся ў свае гурткі па інтэрсах прама на прышкольных гульнявых пляцоўках. Іх нестойлівасць, а больш за ўсё дырэктар Надзея Карасёва, як быццам мела поспех: атрымалі ўсё ж памяшканне. Хоць на гэты конт у гарадзе таксама не было аднадушнай думкі. Справа ў тым, што гэты невялікі будынак у цэнтры горада, пабудаваны ў свой час для арганізацыі вольнага часу дзяцей жыллага мікрарайона сілкатчыкаў, выкарыстоўваўся ўсе гадзі як база дзіцячых патрыятычнага клуба "Полішук", вядомага далёка па межах навае рэспублікі. Пасля вымушанага перамяшчэння яго ў будынак раённага Дома піянераў (але гэта не адзіная прычына) "Полішук" айна прыпыніў сваю работу.

А што ж навае? На здаўленне многім, работа пайшла, ды яшчэ які Сёння ў Доме творчасці юных працуе 67 гуртоў. Значыць прымяненне сваім талентам каля тысяч школьнікаў. На розных конкурсах і выставах школьнікі зарабілі каля трох дзесяткаў абласных і рэспубліканскіх грамад. Дзве аўтарскія праграмы — "Маякая цэпка" (кіраўнік гуртка Н.Малькоў) і "Ручное ткацтва" (Г.Каскоўская) — уключаны ў зборнік дзіцячых праграм вобласці. Ужо праз два гады сморгонцы дзяліліся вопытам з кіраўнік аналагічных устаноў Мінскай вобласці, зварыўшыся прыняць удзел у дзіцячым семінары з Віцебскай і Гродзенскай абласцей. Міншай асабеннасцю дырэктар Дома творчасці выступала на рэспубліканскім семінары як дэлегат ад Гродзеншчыны. Ваканальна інструментальны ансамбль быў удзельнікам конкурсу "Маладыя таленты Гродзеншчыны". Пра гурток беларускай гімназіі цэлі тэлеперадачы "Крок" зарбіла рэкламны мульты. Гэтыя суверэны на рэспубліканскай выставе з задавальненнем набывалі нават Італіяны.

Чаму гэта стала магчыма? Надзея Карасёва раскавае, як аны шукаюць таленавітых, цікавых

дзяцей, як запрашаюць іх у гурткі і потым матэрыяльна працуюць. Кожны месяц з усіх школ горада арганізуюць экскурсіі ў Дом творчасці. Дзецім паказваюць усё самае цікавае, зробленае іх ровеснікамі, каб ужо да пятага класа кожны мог выбраць для сябе справу па душы. Два гады таму пачаўся эксперымент і з шасцігодкамі, выпускнік дзіцячых садкоў. У выніку малыя з задавальненнем працуюць з каларовай паперай, футрам, звязваю міні-ляльчаныя спектаклі. І як вынік — да 80 працэнтаў гэтых дзяцей засталіся верныя гэтым заняткам.

Пасля поспеху ўдзельніцтва ВІА прыйшло шмат жадаючых навушчыц іграць на музычных інструментах і спяваць — адкрыліся адзін такі гурток. Да вясмы гуртоў танцавальных дадалі яшчэ два, да таго ж на базе гэтага гуртка стварылі яшчэ і гурток балетнага танца. 3-я аддзельна база няма майстаран, дзе можна было б арганізаваць яшчэ штосьці цікавае. Па гэтай жа прычыне няма і тэхнічных гуртоў, але затое з'явіліся спартыўныя. Два гады таму ўзнік гурток юных турністаў, які трывала займае прызывы месцы ў вобласці. Другі год займаюцца дзеці "ушу" і боксам — на базе адной са школ. А дзяцінкі з задавальненнем наведваюць гурткі маладой гаспадыні "Палішук", мяскай цацкі, вазаньні, кройкі і шыцця.

— Мы магілі і чатыры тысячы дзяцей арганізаваць на штосьці карыснае, і пяць тысяч, — гаворыць Надзея Карасёва, — але ўсё ўпярэць, як у сімуні, у праблему з памяшканнем. І гэта сапраўды так. Што ўзяць сабой гэты Дом творчасці? Танцавальная зала, адзіны пакой для заняткаў, метадычны кабінет і кабінет дырэктара (без адзінага асян). У танцавальнай зале плошча 48 кв.м па нормах павінна аднаго пакоя, а маём 15 чалавек. На справе ж, нават разбіўшы дзяцей на групы, атрымліваецца ў два разы больш. Восі і займаюцца па чарзе. На заняткі ў гурток кройкі і шыцця прыходзяць сёння 28 чалавек, а стаяць тут пачынаюцца толькі пачы. У мясцінкіх метадычным кабінете, дзе працуюць усёмі супрацоўнікамі, паміж сталамі не прайсці. А балетмайстар і акампаніатар адначасова паміж заняткамі стаяць. Што да тэхнічэскага дырэктара, то яго гаспадыня можа працаваць тут толькі да абеду, а потым таксама аддае яго пад гурткі. І

ўвядзе, як у гэтым пакоі размяшчаюцца (сядзячы на падлозе) 32 удзельнікі двух акампаніментальных ансамбляў. А ўсяго тут займаецца аж 16 гуртоў!

Некалькі разоў санстанцыя горада вымушана была забараняць такія заняткі ў гуртках, не дазваляючы яна займацца дзецьмі ў вольныя дні. Але што зробіш? І дзе выйце?

— У нашым гарадзе з населеніцтвам у сорак тысяч чалавек — школьнікаў прыкладна дзевяць тысяч, — працягвае Надзея Карасёва, — і ўсім ім пасля школы няма куды падзецца. Спарткомплекс "Юнацтва", узведзены калісьці метадам "народнай будовы", перадаў зямлю заводу аптычнага станкабудавання. Але зараз і завод перажывае не лепшыя часы, і комплекс развальваецца, і басейн закрылі. Раней шмат гуртоў працавала пры школах горада. Зараз жа ім, перапоўненым, не да гэтага. І нікога не будзе. Для гуртоўвай работы вымушаны выкарыстоўваць школьныя прыбудовы, вестыбюлі, нават Інтэрнаты. Не выратуе становішча і прадстаўленне намя, як абяцалі (калі гэта атрымаецца), якога-небудзь філіяла. Па-першае, штат у нас не хопіць, а, па-другое, у аддзяленні мікрарайона цяжка сабраць дзяцей з цэнтры горада.

З праблемай гэтай не адзін год стаяць Надзея Карасёва ва ўсе высокія кабінеты. І хоць у сямім цэнтры горада пастаянна знаходзяцца памяшканні пад офісы фірм, для дзяцей такога выдзеліць не могуць. Гэта тым больш крыўдна, што ў суседніх Ашмянках, напрыклад, з населеніцтвам у тры разы меншым, чым у Сморгоні, знайшлі магчымасць аддаць пад Дом творчасці будынак былога райкома партыі, і цэпяр там займаюцца 1360 дзяцей (у Сморгоні, напаміны, менш чым тысячы). І ў Вярхавіцкім аддалі дзецьмі двухпавярховы будынак былога партыйнага камітэта, у Мастоках наогул змеглі паводваць, нават у маленькіх Бераставічах вырашылі гэту праблему.

Карасёва ж, не аднаўляючы катэгарычна, гаворыць: што прапонуеце вы? І яна прапавала. Надаўна два заводскія дзіцячыя садкі былі перададзены на балансе горада. Садкі гэтыя, як вядома, сёння зусім не перапоўнены. Восі і прапавала Надзея Карасёва адзіна са старых садкоў, дзе

няма спальняў, пераакомплектнаваць, а будынак яго і перадаць Дому творчасці. У гарышанкаме зноў-такі не сталі спрэчацца, але спасаліся на аддзел адукацыі: няхай, маўляў, ён усё гэта вырашае. Не паспела туды Карасёва дайсці, як хуценька пачаў "даўкамплектовацца" (уважамі сем'яў дашкольнікаў) адзін з паўпустых садкоў. А ў аддзеле адукацыі ён прама сказаў: вы што, хочаце, каб мы, зачынушы той садок, і педагогаў скрацілі? Не той аўтарытэт, маўляў, зарэкаецца ў нашай сістэме адукацыі.

Вядома, я магу і не хадзіць па гэтых кабінетах, па сутнасці, гэта не мая справа. Але праблема сама ж не вырашыцца. Няхай сёння базалдзё ў краіне, але трэба глядзець у заўтра, трэба своечасова ўбачыць праблему дзіцячага вольнага часу, праблему вуліцы і падаепаў. Гэта ў цэлым. А колькі мы страчваем цікавых, таленавітых дзяцей! Калі ў нас пачало нешта атрымлівацца, мы распрацавалі цэлую праграму на шмат гадоў наперад. Ужо сёння, лічу, у гарадзе няма ніякай адрываю школы мастацтваў. А аддзел культуры пры сваёй, вядома ж, праграме хоча адрываць эстэтычны цэнтр. Справа не ў назве, а ў няўзгодненасці дзеянняў. Чым, скажам, не цэнтр мастацтваў наш Дом творчасці сёння, калі дапамагчы? Ужо сёння многія гурткі хачуць бачыцца з вышэйшымі ў некалькіх гуртках адрыва, калі б быў такі магчымасць — перайсці проста з аднаго кабінета ў другі. Мы можам забяспечыць такі творчы цыкл мастацтваў — ўсё і кадры, і матэрыялы, навукальныя дапаможнікі і праграмы. Але няма дзе.

Калі Дом творчасці сфарміраваўся як ядро сабраў і аднадушна — дзіцяці і дарослых, аб'явілі конкурс на лепшую яго назву. І атрымалася "Ветразь нагзеі", які абвёў у загадкавае заўтра. Але восі сёння атрымалася асцяка. Быццам не прынялі ўсё? Гэта гэта дзіцячае судна, якое плыве "па волі хваля". А што можа зрабіць адзін, хоць і моцны, ветразь над — у працы "і пераможны сансе" — траснутай палубы? Садзіцца фундамента, даючы трышчыны сцены чыперашняга Дома творчасці юных, знікаюць надзеі на лепшыя памяшканне. Хто ж дапаможа гэтай "Ветразю"?

Генрых МІНІН.

Звыш ста тысяч дзяцей Беларусі ва ўзросце да трох гадоў атрымалі акалічна чыстыя прадукты дзякуючы амерыканскай гуманітарнай акцыі "Надзея-Экспрэс III". Дзіцячае харчаванне будзе непасрэдна даставлена ў 160 дзіцячых бальніц, дамоў дзіцяці і іншых медыцынскіх устаноў усіх раёнаў рэспублікі. Прадукты харчавання атрымалі дабрачынныя фонды і цэрквы, якія змогуць размеркаваць іх сярод дзяцей-інвалідаў, даставіць у малазабяспечаныя і мнагачытныя сем'і.

Гэта акцыя ажыццяўляецца дзякуючы Мемарандуму аб разуменні, заключанаму паміж урадам Рэспублікі Беларусь і амерыканскай дабрачыннай арганізацыяй "Сіці Хоўс Інтэрнэшнл". Валькіу дапамогу ў даставі прадуктаў у нашу рэспубліку аказваюць амерыканскія валанцёры, якія прынялі ўдзел у разгрузцы кантэйнераў з харчаваннем у дзіцячых бальніцах і дамах дзіцяці Мінска.

Фота Уладзіміра ВІТЧАНКІ, БЕЛІНФАРМ.

КУР'ЕР "ЧЗ"

Рынак замест стадыёна

Не пільваючы недабудаванага стадыёна ў Літве дзяцей развіцця рынак. Ён універсальны: тут можна купіць прамжога адзенне для дзяцей і дарослых, а таксама шыкоўныя або былія ў карыстанні легкавыя аўтамабілі. Аднак далёка не ўсе гараджане рады новаму "профілю", няхай недабудаванага, але ўсё ж стадыёна. Ціпер аматарам няма дзе займацца бегам. Ды і надзея людзей на тое, што ў гарадзе калі-небудзь з'явіцца "свой" стадыён, малая.

Першыя наваселлі

адбыліся ў гарадку Рось (недалёка ад Вайкувыска), які будзе

дзецца на сродкі, выдзеленыя Германіяй для выведзеных адтуль ваеннаслужачых і іх сем'яў.

Наваебей палічылаў прадстаўнікі будучых арганізацый Беларусі і іншых краін — удзельнікі ажыццяўлення праекта. Праўда, з-за банкруцтва германскай і фінскай фірм "Аргэ бено-бі" і "Хака" тармін здачы гарадка прайшлося адкаціць. Ды і цэпяр рама гаворыць аб яго поўнай сагоўнасці. У ахвешчэнні зладзены толькі першыя пяць дамоў, ключы ад-востатых жытэр атрамаюць пазней. Не пабудуеце — дзіцячы садок і сярэдняя школа. А восі для заканчэння будаўніцтва востатых аб'ектаў — гандлёвага цэнтры, камбіната бытавога абслугоўвання і бальніцы з паліклінік — прыйдзецца адшукаць дадатковыя сродкі.

БЕЛІНФАРМ.

КУР'ЕР "ЧЗ"

Разлічыліся прастоямі?

У дзве гадзіны дні заканчваюцца штыр рабочы дзень у мясцінкіх майстаранх саўгасі "Ушчук".

Пераход на скаронны рабочы дзень у гаспадарках Віцебскай вобласці выклікалі тымі ж прычынамі, што і ў прамысловасці, — імікненнем эканоміі электраэнергіі. Калгасы і саўгасы не запланілі за гэты 4 мільярды рублёў, як усё энергаспажыванне, папярэджаны аб магчымым адключэнні ад электрасетак.

Які б ні быў волькі ўрон, механічны майстарні, вядома, адключаць можна, але што будзе з

жывёлагадоўчымі комплексамі, напрыклад, саўгас "Гарадоцкі"? першага пратэзданта на адключэнне электраэнергіі? Запавядаюцца гаспадаркі перавышае 200 мільёнаў рублёў.

Амаль сенсация

Наступае думка аб выміранні глыбіні колькасці аяселі ў Ушчукі раёне павялічваюцца. Сёлетня ўжо зарэгістравана 119 пар, што на 21 больш, чым у мінулы годзе. У хуткім часе гэта працягдз будзе больш урачыстай — мясцовы загс справіў днямі наваеале.

БЕЛІНФАРМ.

У адным з нумароў нашай газеты, а менавіта 4 кастрычніка 1994 года, быў надрукаваны артыкул "Супрацьстаянне па-кобынску", дзе апавядалася аб тым, што кобынскія ўлады, баючыся не адстаць ад абласнога цэнтры ў справе раздзяржаўлення гарадскога "сацкультбыту", таксама кінуліся прадаваць дзяржамаёмасць. Але першы ўжо адкрыты аукцыён высвеціў нямапа пытанню. Пэўная частка іх знята з парадку дня. Але нямапа кропак над "і" не расстаўлена. Аб гэтым сведчаць і званкі ў рэдакцыю...

Не імя народнага дэпутата Вярхоўнага Савета, прадстаўніча прэзідэнта па асобых даручэннях Віктара Кучынскага ад Ларысы Кузікавай з Кобыны наступіла заява. Прыводжу некалькіх вытрымкі: "Паважаны, Віктар Францішч! Прашу Вас разгледзець пытанне аб маім звальненні з пасады загадчыка Кобынскага гарадскога аддзела па раздзяржаўленню і прыватызацыі ад 30.09.94 г.

У дзень сесіі — 30.09.94 г., за гадзіну да пачатку сесіі Кобынскага гарадскога Савета, мяне запрасілі на пазачарговую выканкам, не папярэджаны, што павінна было разгледзіць пытанне аб маім звальненні. Стварыўся гаспадарства Гардзіевіч М.Г. паставіў мяне перад фактам аб маім звальненні, спасылчыўся на распрадэжне ад 29.07.94 г. № 207-р аб публікацыі інфармацыйнага паведамлення аб

маім звальненне было патрэбна для справядлівага перададзены аб прынятых мерах".

З журналісцкай практыкі мне вядома нямапа фактаў, калі з людзьмі абыходзіліся не па закону, калі прынялі іх чалавечую годнасць. Таму ніякага здаўлення не выклікалі ні запыт да дэпутата Віктара Кучынскага калектыву магазіна "Галантарэя", які напалохаўся застацца без працы, ні заява-скаржа Ларысы Кузікавай. "Нямапа яшчэ цёмных жэрбаў падкіна на гэта непрадказальнае жыццё, — думае я, едучы ў цягніку "Мінск—Брэст", — а колькі наваеале!

Пад час камандзіроўкі ў Кобыні гэтыя пытанні хвалявалі не толькі мяне, але і многіх мясцовых жыхароў, з якімі давялося гутарыць, выслухоўваць іх маналогі. "Некааторыя намы кіраўнікі лічаць, — кажаў памочнік-сакратар народнага дэпутата Вярхоўнага Савета Віктара Кучынскага Аляксей Сушчук, — што трэба павісці на тое, каб узяць крэдыт у капіталісты і такім чынам напавраць фінансавое становішча. А ці не лепей намя — рабачым, сляпым і кіраўнікам — уключыцца ў барацьбу за захаванне гэтых самых мільярдаў, якія вывозіцца з краіны, прадаючы за бяспянак, расцягваючы сёння зладзямі і ашуканцямі? Глядзіш, не гэтыя востраў была б і праблема сацыяльнага развіцця. Ужо не кажу пра выхаванне нашых гэтаў барацьбы. Тут ёсць над чым паразважаць".

Спраўды, паразважаць ёсць над чым. Стаўшым былія карані, якія па-жывому былі адразаны белаежскай гільяцінай, людзі кажуць усяго славянскага супольнасця. Зразумела адно —

эканоміка разбурана. Яе размыты і ўласны лозунг. "Усё ў імя чалавека, усё для чалавека!" Мы зважалі ў нейкай гістарычнай дырэктыве і па волі белаежскай палітыкаў трымалі ў ёй самі сябе да гэтага часу. Хто ж павінен нас выцягнуць адтуль — ці адсюль? Каму дадзецца перавагу?

межкы прыватны тым узніклі спрэчныя пытанні — і справа з рэзлікамі зацягнулася. Ключавы матыў, які выклікаў абурэнне ў мясцовай грамадскасці, некаторых дэпутатаў у тым, што прыватызатары нібыта пайшлі на здадзку з сумленнем — прадалі недабудаваны аб'ект плошчы ў 530 квадратных метраў у гістарычным месцы не тутэйшаму бізнесмену (гэтага багаця наўрад ці адшукаеш у Кобыне), а замежнаму капіталісты.

Што ж, маральны аспект тут сапраўды прысутнічае. Дай волю "прыватызатарам", дык яны б, вядома, і ваенна-гістарычны музей імя А.В.Суворава перадалі б. Словам, паняцці гарадскіх кіраўнікоў горада змянілі маштабы, перайшлі межы прыстойнасці, межы дабра і зла. Канечне, людзям уласціва памяццяца (іншы раз нават трагічна), сумняваюцца, шукаць, прыходзіць да нейкай новай веры. І толькі чалавек гонару праходзіць гэты шлях па унутраным прымусу, звычайна з пакутамі, надрывам, калі гэта тычыцца таго, чаму пакланяюцца. Для Аляксея Сушчука парк, які і кожныя дрэўца ў ім, — гэта гонар, гэта боль. Пад час сустрэчы ён шмат чаго раскажа аб падзеях гістарычнай мінушчыны, якія прама і ўскосна былі звязаны з паркам імя А.В.Суворава. Але і для многіх дэпутатаў гаспадарства, жыхароў горада парк, аб'екты, якія знаходзяцца на яго тэрыторыі, нешта большае, чым проста месца адпачынку. І, канешне, тут трэба быць неадзвычай далікатным. Ды і няма дастаўрадавацца таму, што Хорст выкупеў у саўласнасць навукаў будаванне аб'ект. Укляў нават недабудаваны

Што, Аляксей Сушчук, але і для многіх дэпутатаў гаспадарства, жыхароў горада парк, аб'екты, якія знаходзяцца на яго тэрыторыі, нешта большае, чым проста месца адпачынку. І, канешне, тут трэба быць неадзвычай далікатным. Ды і няма дастаўрадавацца таму, што Хорст выкупеў у саўласнасць навукаў будаванне аб'ект. Укляў нават недабудаваны

Што, Аляксей Сушчук, але і для многіх дэпутатаў гаспадарства, жыхароў горада парк, аб'екты, якія знаходзяцца на яго тэрыторыі, нешта большае, чым проста месца адпачынку. І, канешне, тут трэба быць неадзвычай далікатным. Ды і няма дастаўрадавацца таму, што Хорст выкупеў у саўласнасць навукаў будаванне аб'ект. Укляў нават недабудаваны

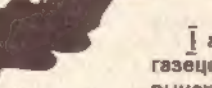
ПРАВЕДЦЕ ПРАВІЛЬНАСЦЬ АФАРМЛЕННЯ АБАНЕМЕНТА

На абанемента павінен быць пастаўлены адбітак касавай машыны.

Пры афармленні падпіскі (пераадрасоўкі) без касавай машыны на абанемента праставіцца адбітак каландарнага штэмпеля аддзялення сувязі. У гэтым выпадку абанемента выдадзца падпісчыку з квітэнцыяй аб аплаце кошту падпіскі (пераадрасоўкі).

Для афармлення падпіскі на газету або часопіс, а таксама для пераадрасавання выдання бланк абанемента з даставачай карткай запаўняецца падпісчыкам чарніламі, разборліва, без скарачэнняў, адпаведна ўмовам, выкладзеным у каталогах.

Запаўненне месцаў клетак пры пераадрасаванні выдання, а таксама клеткі "ПВ-МЕСЦА" робіцца работнікамі прадпрыемстваў сувязі.

І аўтэнчнае ў газеце — "Кобынскі востік" і на раздзіннае № 150.

На падставе вышэйназваных дакументаў ў паліцыі, што мяне можна звольніць...

Але гэта не прычына майго звальнення. Трэба было каргосяці пакараць, паказаць, што меры прыняты, выкананы адрагаванне на прадстаўленне Кобынскай мікрарайоннай пракуратуры. Гэта з людзьмі не абыходзіцца.

ГІЛЬЯЦІНА

ПЕРАПІСКА

Пісца на адрас: г.Жлобін, Войкава, 12-4. Старасценка Найдзе.

"Па гараскопу Вадаль, 44/178/85, без шкодных знакаў, здарова, белая, адронна, без вялікай шавялюры, не лаяцца, самавука-інтэлектуал, да грошай раўнадушны, вядзены, не пераходзіць хлусіні.

Пісца на адрас: 223736, Мінская вобл., Салігорскі р-н, в.Доўгае. Бушуеву Анатолю Уладзіміравічу (рабочы тэлефон 72-5-92).

"Пазнаёмліся з адронікам мучаным, які часова не ўжывае алкаголю і жадзе старэйша сям'ю. Пра сабе: 42/173/88, па гараскопу блізнятны, прыгожая, шыю, любіць працаваць у гарадзе. Удава, маю шматлікіх дзяцей, асабліва сына. Жалюшчывы забяспечана, згодна на перезд.

Пісца на адрас: 247307, Гомельская вобл., Акцёрскі р-н, в.Н.Дуброўка, п/п І-ЛЮ № 511333.

"Мне 47/168/69, беларус. Пазнаёмліся з цікавай жанчынай для стварэння дружнай сям'і. Не палююцца, калі ў вас ёсць фізічныя недахопы або праблемы ў жыцці. Трэба спадзявацца на лепшае.

Адказу на сур'ёзныя лісты з фот.

Пісца на адрас: 225140, Брэсцкая вобл., г.Пружаны, Галупашаў, п/п І-ЛЮ № 511333.

ШУКАЮ СЯБРОЎ

"Пазнаёмліся з хлопцімі, старэйшым за 15 гадоў. Пра нас: ірыня, 15 гадоў, сімпатычная, сардэчная, вясёлая, светлая, шыю блізнятны. Наталія, 15 гадоў, сімпатычная, вясёлая, шыю блізнятны, невялікая росту, валасы цёмныя, доўгія, вочы карыя.

Пісца на адрас: 211949, Віцебская вобл., Міёрскі р-н, в.Слабада, вул.Зялёная, 14, в.Прыдзвінскі, д.5, кв.2. Кругляк Ірыня І. Астроўскай Наталіі.

"Жадаю знайсці сяброўку прыкладна свайго ўзросту. Пра сабе: 13/152, па гараскопу Казяроў. Люблю слухаць сучасную музыку.

Адказу на ўсе лісты.

Пісца на адрас: 222131, Мінская вобл., Барысавскі р-н, в.Бітца, вул.Маладзёжная, д.4, кв.2. Касцюковіч Юлія.

"Света 14/165 і Воляга 15-16 гадоў для перапіскі. Адказам на ўсе лісты.

Пісца на адрас: 231800, г.Слоні, вул.Добрыня, д.5, кв.2. Святлана.

ЦЁМНЫ БОК МЕСЯЦА

ЧОРНАЯ ІМША

Для яе заўсёды, ва ўсе часы выбралася самыме патаемнае, зацікаўнае мясціна, які можа далаць адзінаццатае чалавечы вачы. Усе чараўніцкія падкрэсліваюць, што памяшканне, дзе будзе адбывацца абрад, павінен быць зачынены і недаступны для пачобных асоб. Чараўніцкую "пляцоўку" вышмалі закліканнямі, прымамі мёзлі і ўсялякіх аздабы. Падкілі толькі квадратны стол з каменнай дошкай ля ўсходняй сцяны, яго

засцілаў з двух бакоў белымі абрусамі. На імправізаваным прастоле ставілі асноўныя аtryбуты: дзве свяцільныя васьковыя свечкі, меч (шпага) і кадыльніца. Цяпер галоўнае: магнічныя кругі, якія павінны абараніць чараўніцка ад вяржасці і жа выкліканых душой. Кругі акрэсліваюцца свяцільным вугалом ці крайдзі, Лічцы, што анікая д'ябальскае сіла не здольная трапіць па лінію акружнасці. З гэтай нагоды не можам сабе адмовіць у асабодзе працягваюць: "у чую, як нячыстая сіла мітусіцца вакол яго, ледзь не чапляючы яго канцамі крылаў і агідных хвастоў. Не хопала духу разгледзець іх: бачыў толькі, як аа ўсю сіхну стаяла нейкая вялікая пацара ў сваіх пераблытаных валасах, як у лесе, скрозь сетку валасоў глядзель страшна дзе вочы, падняўшы крыху ўверх бровы. Над імі трымалася ў паветры нешта ў выглядзе вялікага пазура з тысячай працягнутых з сярэдзіны абцоту і скарпінавых джаў. Чорная зямля асела на іх камякшай. Усе глядзель на яго, шукалі і не маглі

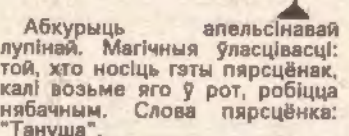
убачыць яго, акрэсленага таямнічым кругам". Так так, гэты нашчасны "філосаф" Хана Брут з аповесці Гогаля "Віа" Усё ён рабіў, аказваецца, "па навуцы", але пагубіла хлопца залішняе цікаўнасць... І страх. Менавіта пачуццё страху размагнічвае ахоўнае кола закліканняў і рабурэе сілу ахоўных знакаў, робіць удзельніц ці відавочу чорных абрадаў безабаронным перад цёмнымі сіламі ала.

...Акрамя таго — галоўнага удзельніц ішчы, у крузе могуць знаходзіцца і твар да твару — яшчэ вясем чалавек. Усе яны павінны ўмываць. Адаін з іх — вартвы Усходу — трымае чарніцу і пяро.

Форміа круга не заўсёды аднолькавая і мяняецца: у залежнасці ад месца і часу. Усё гэта досыць складана: пры складанні круга прымаюцца да ўвагі імя духа, яго "чы", дзень, гадзіна, размяшчэнне планет і прашма іншых падрабязнасцей. Маюцца цёмныя і ўнутраныя кругі, у іх ўпісваюцца квадраты, ставяцца чараўнічы літары. Частка знешняга круга пакідаецца адкрытай з

паўночнага боку, яе ахоўвае вартунык з мячом. У прамежку паміж знешнім і ўнутраным кругам на ўсходзе — пішуць "Адаман", на захадзе — "Агла". Па-за кругам, на захаднім напрамку, у ямыло ўтыраецца шпала, а на ўсходнім — акрэсліваюцца трохвугольнік са словам "леве", дзе павінны матэрыялізавацца выкліканы дух.

Зрэшты, усё гэта занадта няпэўна і не можа гарантаваць канкрэтны вынік. Таму на заканчэнне — практычны "рэцэпт": "Зрабіць у час 9-га стану Месяца пярэсцэнне з злата. Устаўціца тапэз. Гравіраваць на камені наступную выяву:

Рубрыку склаў і выдзе Віцук КАВАЛЕНКА.

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ

Кубачак кавы, калі ласка!

Што можа быць лепей за гэта? Цёмныя духмяныя напой з цукрам і без, пірожнымі і смятанкай, ромам, соллю, яйкамі. Як так яшчэ не каштавалі? І новыя існы ўважлівыя ў цела, і добры настрой з'явіліся, і сябры абярнуцца на "агеньчык". Дарага? Але ж калі-ніколі можна сабе і дазволіць.

А ці ведаеце вы, напрыклад, што больш за ўсіх імпартаваў Швецыя? Сярэднястатыстычным швед ужывае яе ў год больш чым дзевяць кілаграмаў. Потым па колькасці ўжывання ідуць Францыя, Аўстрыя, Германія.

У Германіі наогул стагоддзямі ўладзі змагаліся супраць гэтага напоя. Так, у XVII ст. аддзін з германскіх герцагаў проста забараніў ужываць каву. Ён сам хадаў па дамах і шукаў схаваныя зярняты, разбіваў у жыроўку кафейныя млынкі. А Фрыдрых І для таго, каб аматарам кавы жылося не так лёгка і смачна, як хацелася б, увёў нават спецыяльную падатковую палітыку на горадзе і нёсць паватра. Адкуль чужыя павяла — туды ён і імем закона накіроўваў патрабаванне аб даволі высокім штрафе. І калі ў іншых дзяржавах былі спецслужбы — "вочы і вушы караля", то ў Германіі, як бачым, быў і свой "нос". У XX ст. немцы пераконвалі, што самая лепшая кавя — з жалуду.

У Польшчы ж барацьбу з "кафай", як напоем ерэтэкоў, вёў у XVII стагоддзі маскоўскі дыпламат і паст Ян Анджэй Марштын. У 1643 годзе ён лавіваў на Мальце, дзе напісаў верш "Да

Станіслава Марштына". Верш адназначна абавязваў каву мязотным напоем, проста атрутай, якую нельга нават падносіць да хрысціянскіх вуснаў.

У XVII стагоддзі польскі кароль Ян III Сабескі дзеля выратавання хрысціянства паішоў са сваімі гусарамі на дапамогу Бене змагацца з туркамі. Калі пераможны ім Кара Муштафа кінуў свае шапты і збег, палкі знайшлі тут мяхі з дзіўнымі зярнятамі. Але што з імі рабіць — ніхто не ведаў. Прада, хадазілі чуткі, што гэтыя зярняты некай рыхтавалі янычар да бітвы. Але як? Пелікі спрабавалі карміць зярнятамі сваіх коней, але тыя адмаўляліся ад такой "асалоўкі".

Вось тут і з'явіўся палкай Ежы Францішак Кульчыцкі. Ён увайшоў у гісторыю не як воін ці дыпламат, а як чалавек, які першы думавыся да прыгатавання сапраўднай кавы. Падсмажыўшы зярняты, ён перацёр іх на млынкі і завярнуў напой, які назваў "турочыі суп". Жыццё Вені вельмі ж уплывала той "суп", а калі Кульчыцкі дадаў у яго цукровы сіроп, пачалася сапраўдная каваманія.

Але задоўга да Польшчы кавя стала вядомай на Брытанскіх астравах. У пачатку XVII стагоддзя англііскія купцы завялі звычай сустракацца ў кавярнях. Тут за кубачкам цёмнага напоя абмяркоўваліся розныя купецкія справы і нават палітычныя. Карлу ІІ, вядома ж, гэта не спадабалася. І ў 1675 годзе ён спрабаваў нават забараніць гэты кавярні. Але не удалося. І ў пачатку XIX стагод-

дзя толькі ў Лондане былі ўжо дзве тысячы кавярняў (на дзвесце больш, чым у Парыжы). Французскія кавярні былі ў той час, па сутнасці, дыскусійнымі

клубамі. За кавым, гарачым шакаладам і лікерам выступалі і гаварылі палітычныя прамовцы. Упершыню тут пачалі з'яўляцца і жанчыны, што спачатку выклікала толькі абурэнне.

У англііскіх кавярні да кавы паддаваліся моцны джым і сандвічы. Менавіта тут за кубачкам кавы нарадзіліся першыя ідэі аб стварэнні банкаў, бірж і стрававых кампаній. Прада, з часам каву ў Англіі замяніла гарбата, а нейкія разумнікі напісалі дакумент, дзе называлі каву вельмі шкодным прадуктам, не патрэбным ні для ежы, ні для задавальнення.

Сёння кавя — адзін з самых любімых напояў у свеце. Колькі існуе рэцэптаў яе прыгатавання — не пералічыць. Колькі ў яе прыхільнікаў і аматараў, каваманаў.

наў! Кавя ўсё ж перамагла з часам існуе сваіх ворагаў і надбавачыліцаў. І тыя зараз самі п'юць на сяднячас часцей за ўсё менавіта каву.

А калі ў вас ёсць час і жаданне, то паспрабуйце сёння прыгатаваць кубачак кавы па экзатычнаму рэцэпту.

Кава па-турэцку
Добра памалатую каву змяшчаюць з цукровай пудрай у металічным посудзе, у так званай "турцы". Заліць халаднай вадой і паставіць на агонь. Давесці да кіпення, пакінуць на паверхні не з'явіцца пушчавыя пiana. Пачкаваць, пакінуць кававая гушчэ асідзе на дню. Каву разліваць у падагрэтыя кубачкі.

Кава па-варшаўску
Каву зварыць адразу на меліцы з цукрам. На 9 г кавы — 30 г цукру. Падважыць у шыяны з падшліянкам. Зверху пакласці пенку, якая з'явілася ў працэсе варкі.

Кава па-італьянску
Зварыць каву не на вадзе, а на малаце. Працадзіць адразу ж у фарфяровы кубак. Цукар падважыць асобна.

Паспрабуйце! Смачна! Толькі не захапляйцеся вельмі гатай цудоўнай кавой. Ад яе, кажуць, колер твару псеўда...

Ніна ПРАКОПЧЫК.

ХАТНІ ЭКРАН

29, аўторак

Беларускае тэлебачанне		8.00. Навіны 30-біт.	
8.25. Галандыя дом.		8.40. Тэлеагас.	
9.00. Навіны.		9.15. Саліскае чытанне.	
8.10. Дадаток.		11.00. "Дэлава Расія".	
11.15. Хвілін на жарты.		13.45. Выратаванне 911.	
8.25. Фільм-канцэрт.		15.10. Рэпартажы з месцаў.	
9.00. ТБ шкolas. Расліны і жывёлы поля.		♦ 15.20. "Жарабё-хітрук".	
♦ 9.20. "Паласа Смірона".		16.00. Тэматычныя навіны.	
10.35. Тэлекулт "Гай-гау".		18.05. Саліта кожны дзень.	
10.55. "Біыбат" Сустрэча.		18.15. Крокі Перамогі.	
♦ 11.25. "Дыназаўр-Рок".		19.05. "Шанцы і лобіі".	
♦ 11.55. "Джон Рок".		17.15. Бар'ер.	
12.30. "Пасля 2000 года". Д/ф.		18.45. "Груны мільянераў — тэст на выжыванне".	
13.25. "Такія розныя клоумы". Д/ф.		18.10. Л-лэб.	
14.15. "Нова і К" — топ-10.		19.25. Падв'язнасці.	
♦ 15.15. "Пашуліну".		19.35. К.Занусі. "Дамыткіныя рукі".	
16.25. "ТБ шкolas. Чалавек і свет".		21.45. Сэрца крымінальных павадм-ленняў.	
16.40. "Біыбат-інфо". Прамыя лініі.		22.20. Рака часу.	
17.00. Навіны.		22.25. Аўтызмэнгіны.	
♦ 17.10. Мультифільм для дарос-лых.		23.25. Спортнае саросіе.	
17.35. Палескі завадзнік.		♦ 22.25. "Аношні Кар'ера".	
18.10. Навіны (Беларусь).		0.25. Спорт гаварыць.	
18.25. Кантакт.		Санкт-Пецярбург	
18.35. Навіны 51-бі-сі.		12.00, 14.30, 18.30, 21.30. інфарм ТБ.	
19.10. Эканаміст.		♦ 12.10. "Казка для Наташы".	
19.25. "Канцэрт з Салера". Д/ф.		12.20, 14.45, 17.50, 19.05. Музычны момант.	
19.30. "Адраджэнне Беларускай кале-мі". Частка 2-я.		12.25. "Німецкая хваля".	
♦ 20.20. "Май каханне, мой смутак".		13.00. Хуткая дамога.	
20.35. Калішчанка.		♦ 13.30. "Глушак".	
21.00. Песняра.		14.00. Выступленне далічых калек-тываў.	
21.40. Пад кулапамі Сусвету.		14.50. Фільм пра Ф.Феліні.	
21.50. Дадаток.		15.25. Чароўны лісьці.	
22.00. На сесіі ВС Рэспублікі Бела-русь.		16.40. "Тары дабро". "Кнігіны мільясонасці". Д/ф.	
Хвілін на жарты.		♦ 17.15. "Зіма у Прастаквацкім".	
♦ "Добрыя намеры".		17.30. "Тры колкі, фаліант І...".	
"Сталіца". Тэлеагасіс.		17.55. Пя ўбэіт Рэсіі.	
"Рок-аўдэнт".		18.50. Спорт, спорт, спорт...	
		19.10. Вялікі фестываль.	
		19.25. "Рудзіні". Спектакль. Частка 2-я.	
Канал "Астанкіна"		20.25. Падслыш.	
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.		20.40. Свет мастацтва.	
8.00. Дзюдо.		21.10. Тэлемагніт.	
8.25. Канцэрт хору "Астанкіна".		21.55. Тэлеагасішчыя біясекі.	
9.00. Амерыка з М.Таралутам.		21.55. Спортнавы навіны.	
♦ 9.30. "Казка аб страчаным часе".		22.00. Ваш спорт.	
14.00. Кі папрадуцё грошы.		♦ 22.05. "Глушак".	
14.15. "Кантакт" прапануе.		22.35. Фільм-канцэрт.	
14.30. Хроніка дэлавога жыцця.			
14.30. Справа і права.			
14.40. Культура і бізнес.			
15.00. Жук-пашукі.			
15.30. Паміж намі, дзлчучынкамі.			
16.00. Джон.			
♦ 18.20. "Зілен і хлопцы".			
18.50. Свет сям'і.			
17.00. Рукі мір.			
17.30. Загадка СБ.			
17.40. Дзюдо і л'бсы.			
17.45. 20.30. Надзвор'е.			
18.00. Галзіна клі.			
18.30. "Курачка Раба".			
19.40. Добрыя ночы, малышы!			
♦ 20.00. "Курачка Раба".			
21.40. Прэс-култ.			
22.30. "Восень". Фільм-балет.			
23.00. Хакей. Чэмпіянат МХЛ. "Кры-лы Сасепаў" — "Дынама". 2-гі і 3-ці пераходы.			
Канал "Расія"			
6.30. Формула-750.			
7.00, 7.10, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.			
7.20. Папавушоў... папавушоў... 7.30. Ся дэлавых людзей.			
		8.00. Навіны 30-біт.	
		8.25. Галандыя дом.	
		8.40. Тэлеагас.	
		9.00. Саліскае чытанне.	
		11.00. "Дэлава Расія".	
		13.45. Выратаванне 911.	
		15.10. Рэпартажы з месцаў.	
		♦ 15.20. "Жарабё-хітрук".	
		16.00. Тэматычныя навіны.	
		18.05. Саліта кожны дзень.	
		18.15. Крокі Перамогі.	
		19.05. "Шанцы і лобіі".	
		17.15. Бар'ер.	
		18.45. "Груны мільянераў — тэст на выжыванне".	
		18.10. Л-лэб.	
		19.25. Падв'язнасці.	
		19.35. К.Занусі. "Дамыткіныя рукі".	
		21.45. Сэрца крымінальных павадм-ленняў.	
		22.20. Рака часу.	
		22.25. Аўтызмэнгіны.	
		23.25. Спортнае саросіе.	
		♦ 22.25. "Аношні Кар'ера".	
		0.25. Спорт гаварыць.	
		Санкт-Пецярбург	
		12.00, 14.30, 18.30, 21.30. інфарм ТБ.	
		♦ 12.10. "Казка для Наташы".	
		12.20, 14.45, 17.50, 19.05. Музычны момант.	
		12.25. "Німецкая хваля".	
		13.00. Хуткая дамога.	
		♦ 13.30. "Глушак".	
		14.00. Выступленне далічых калек-тываў.	
		14.50. Фільм пра Ф.Феліні.	
		15.25. Чароўны лісьці.	
		16.40. "Тары дабро". "Кнігіны мільясонасці". Д/ф.	
		♦ 17.15. "Зіма у Прастаквацкім".	
		17.30. "Тры колкі, фаліант І...".	
		17.55. Пя ўбэіт Рэсіі.	
		18.50. Спорт, спорт, спорт...	
		19.10. Вялікі фестываль.	
		19.25. "Рудзіні". Спектакль. Частка 2-я.	
		20.25. Падслыш.	
		20.40. Свет мастацтва.	
		21.10. Тэлемагніт.	
		21.55. Тэлеагасішчыя біясекі.	
		21.55. Спортнавы навіны.	
		22.00. Ваш спорт.	
		♦ 22.05. "Глушак".	
		22.35. Фільм-канцэрт.	
		НТБ	
		♦ 17.00. Мультифільмы.	
		17.25. Спортнікі ваіны. Ромелы: даўная сямейства "ліса лустыны".	
		18.00. 21.00. 23.00. 24.00. 25.00. 26.00. 27.00. 28.00. 29.00. 30.00. 31.00. 32.00. 33.00. 34.00. 35.00. 36.00. 37.00. 38.00. 39.00. 40.00. 41.00. 42.00. 43.00. 44.00. 45.00. 46.00. 47.00. 48.00. 49.00. 50.00. 51.00. 52.00. 53.00. 54.00. 55.00. 56.00. 57.00. 58.00. 59.00. 60.00. 61.00. 62.00. 63.00. 64.00. 65.00. 66.00. 67.00. 68.00. 69.00. 70.00. 71.00. 72.00. 73.00. 74.00. 75.00. 76.00. 77.00. 78.00. 79.00. 80.00. 81.00. 82.00. 83.00. 84.00. 85.00. 86.00. 87.00. 88.00. 89.00. 90.00. 91.00. 92.00. 93.00. 94.00. 95.00. 96.00. 97.00. 98.00. 99.00. 100.00. 101.00. 102.00. 103.00. 104.00. 105.00. 106.00. 107.00. 108.00. 109.00. 110.00. 111.00. 112.00. 113.00. 114.00. 115.00. 116.00. 117.00. 118.00. 119.00. 120.00. 121.00. 122.00. 123.00. 124.00. 125.00. 126.00. 127.00. 128.00. 129.00. 130.00. 131.00. 132.00. 133.00. 134.00. 135.00. 136.00. 137.00. 138.00. 139.00. 140.00. 141.00. 142.00. 143.00. 144.00. 145.00. 146.00. 147.00. 148.00. 149.00. 150.00. 151.00. 152.00. 153.00. 154.00. 155.00. 156.00. 157.00. 158.00. 159.00. 160.00. 161.00. 162.00. 163.00. 164.00. 165.00. 166.00. 167.00. 168.00. 169.00. 170.00. 171.00. 172.00. 173.00. 174.00. 175.00. 176.00. 177.00. 178.00. 179.00. 180.00. 181.00. 182.00. 183.00. 184.00. 185.00. 186.00. 187.00. 188.00. 189.00. 190.00. 191.00. 192.00. 193.00. 194.00. 195.00. 196.00. 197.00. 198.00. 199.00. 200.00. 201.00. 202.00. 203.00. 204.00. 205.00. 206.00. 207.00. 208.00. 209.00. 210.00. 211.00. 212.00. 213.00. 214.00. 215.00. 216.00. 217.00. 218.00. 219.00. 220.00. 221.00. 222.00. 223.00. 224.00. 225.00. 226.00. 227.00. 228.00. 229.00. 230.00. 231.00. 232.00. 233.00. 234.00. 235.00. 236.00. 237.00. 238.00. 239.00. 240.00. 241.00. 242.00. 243.00. 244.00. 245.00. 246.00. 247.00. 248.00. 249.00. 250.00. 251.00. 252.00. 253.00. 254.00. 255.00. 256.00. 257.00. 258.00. 259.00. 260.00. 261.00. 262.00. 263.00. 264.00. 265.00. 266.00. 267.00. 268.00. 269.00. 270.00. 271.00. 272.00. 273.00. 274.00. 275.00. 276.00. 277.00. 278.00. 279.00. 280.00. 281.00. 282.00. 283.00. 284.00. 285.00. 286.00. 287.00. 288.00. 289.00. 290.00. 291.00. 292.00. 293.00. 294.00. 295.00. 296.00. 297.00. 298.00. 299.00. 300.00. 301.00. 302.00. 303.00. 304.00. 305.00. 306.00. 307.00. 308.00. 309.00. 310.00. 311.00. 312.00. 313.00. 314.00. 315.00. 316.00. 317.00. 318.00. 319.00. 320.00. 321.00. 322.00. 323.00. 324.00. 325.00. 326.00. 327.00. 328.00. 329.00. 330.00. 331.00. 332.00. 333.00. 334.00. 335.00. 336.00. 337.00. 338.00. 339.00. 340.00. 341.00. 342.00. 343.00. 344.00. 345.00. 346.00. 347.00. 348.00. 349.00. 350.00. 351.00. 352.00. 353.00. 354.00. 355.00. 356.00. 357.00. 358.00. 359.00. 360.00. 361.00. 362.00. 363.00. 364.00. 365.00. 366.00. 367.00. 368.00. 369.00. 370.00. 371.00. 372.00. 373.00. 374.00. 375.00. 376.00. 377.00. 378.00. 379.00. 380.00. 381.00. 382.00. 383.00. 384.00. 385.00. 386.00. 387.00. 388.00. 389.00. 390.00. 391.00. 392.00. 393.00. 394.00. 395.00. 396.00. 397.00. 398.00. 399.00. 400.00. 401.00. 402.00. 403.00. 404.00. 405.00. 406.00. 407.00. 408.00. 409.00. 410.00. 411.00. 412.00. 413.00. 414.00. 415.00. 416.00. 417.00. 418.00. 419.00. 420.00. 421.00. 422.00. 423.00. 424.00. 425.00. 426.00. 427.00. 428.00. 429.00. 430.00. 431.00. 432.00. 433.00. 434.00. 435.00. 436.00. 437.00. 438.00. 439.00. 440.00. 441.00. 442.00. 443.00. 444.00. 445.00. 446.00. 447.00. 448.00. 449.00. 450.00. 451.00. 452.00. 453.00. 454.00. 455.00. 456.00. 457.00. 458.00. 459.00. 460.00. 461.00. 462.00. 463.00. 464.00. 465.00. 466.00. 467.00. 468.00. 469.00. 470.00. 471.00. 472.00. 473.00. 474.00. 475.00. 476.00. 477.00. 478.00. 479.00. 480.00. 481.00. 482.00. 483.00. 484.00. 485.00. 486.00. 487.00. 488.00. 489.00. 490.00. 491.00. 492.00. 493.00. 494.00. 495.00. 496.00. 497.00. 498.00. 499.00. 500.00. 501.00. 502.00. 503.00. 504.00. 505.00. 506.00. 507.00. 508.00. 509.00. 510.00. 511.00. 512.00. 513.00. 514.00. 515.00. 516.00. 517.00. 518.00. 519.00. 520.00. 521.00. 522.00. 523.00. 524.00. 525.00. 526.00. 527.00. 528.00. 529.00. 530.00. 531.00. 532.00. 533.00. 534.00. 535.00. 536.00. 537.00. 538.00. 539.00. 540.00. 541.00. 542.00. 543.00. 544.00. 545.00. 546.00. 547.00. 548.00. 549.00. 550.00. 551.00. 552.00. 553.00. 554.00. 555.00. 556.00. 557.00. 558.00. 559.00. 560.00. 561.00. 562.00. 563.00. 564.00. 565.00. 566.00. 567.00. 568.00. 569.00. 570.00. 571.00. 572.00. 573.00. 574.00. 575.00. 576.00. 577.00. 578.00. 579.00. 580.00. 581.00. 582.00. 583.00. 584.00. 585.00. 586.00. 587.00. 588.00. 589.00. 590.00. 591.00. 592.00. 593.00. 594.00. 595.00. 596.00. 597.00. 598.00. 599.00. 600.00. 601.00. 602.00. 603.00. 604.00. 605.00. 606.00. 607.00. 608.00. 609.00. 610.00. 611.00. 612.00. 613.00. 614.00. 615.00. 616.00. 617.00. 618.00. 619.00. 620.00. 621.00. 622.00. 623.00. 624.00. 625.00. 626.00. 627.00. 628.00. 629.00. 630.00. 631.00. 632.00. 633.00. 634.00. 635.00. 636.00. 637.00. 638.00. 639.00. 640.00. 641.00. 642.00. 643.00. 644.00. 645.00. 646.00. 647.00. 648.00. 649.00. 650.00. 651.00. 652.00. 653.00. 654.00. 655.00. 656.00. 657.00. 658.00. 659.00. 660.00. 661.00. 662.00. 663.00. 664.00. 665.00. 666.00. 667.00. 668.00. 669.00. 670.00. 671.00. 672.00. 673.00. 674.00. 675.00. 676.00. 677.00. 678.00. 679.00. 680.00. 681.00. 682.00. 683.00. 684.00. 685.00. 686.00. 687.00. 688.00. 689.00. 690.00. 691.00. 692.00. 693.00. 694.00. 695.00. 696.00. 697.00. 698.00. 699.00. 700.00. 701.00. 702.00. 703.00. 704.00. 705.00. 706.00. 707.00. 708.00. 709.00. 710.00. 711.00. 712.00. 713.00. 714.00. 715.00. 716.00. 717.00. 718.00. 719.00. 720.00. 721.00. 722.00. 723.00. 724.00. 725.00. 726.00. 727.00. 728.00. 729.00. 730.00. 731.00. 732.00. 733.00. 734.00. 735.00. 736.00. 737.00. 738.00. 739.00. 740.00. 741.00. 742.00. 743.00. 744.00. 745.00. 746.00. 747.00. 748.00. 749.00. 750.00. 751.00. 752.00. 753.00. 754.00. 755.00. 756.00. 757.00. 758.00. 759.00. 760.00. 761.00. 762.00. 763.00. 764.00. 765.00. 766.00. 767.00. 768.00. 769.00. 770.00. 771.00. 772.00. 773.00. 774.00. 775.00. 776.00. 777.00. 778.00. 779.00. 780.00. 781.00. 782.00. 783.00. 784.00. 785.00. 786.00. 787.00. 788.00. 789.00. 790.00. 791.00. 792.00. 793.00. 794.00. 795.00. 796.00. 797.00. 798.00. 799.00. 800.00. 801.00. 802.00. 803.00. 804.00. 805.00. 806.00. 807.00. 808.00. 809.00. 810.00. 811.00. 812.00. 813.00. 814.00. 815.00. 816.00. 817.00. 818.00. 819.00. 820.00. 821.00. 822.00. 823.00. 824.00. 825.00. 826.00. 827.00. 828.00. 829.00. 830.00. 831.00. 832.00. 833.00. 834.00. 835.00. 836.00. 837.00. 838.00. 839.00. 840.00. 841.00. 842.00. 843.00. 844.00. 845.00. 846.00. 847.00. 848.00. 849.00. 850.00. 851.00. 852.00. 853.00. 854.00. 855.00. 856.00. 857.00. 858.00. 859.00. 860.00. 861.00. 862.00. 863.00. 864.00. 865.00. 866.00. 867.00. 868.00. 869.00. 870.00. 871.00. 872.00. 873.00. 874.00. 875.00. 876.00. 877.00. 878.00. 879.00. 880.00. 881.00. 882.00. 883.00. 884.00. 885.00. 886.00. 887.00. 888.00. 889.00. 890.00. 891.00. 892.00. 893.00. 894.00. 895.00. 896.00. 897.00. 898.00. 899.00. 900.00. 901.00. 902.00. 903.00. 904.00. 905.00. 906.00. 907.00. 908.00. 909.00. 910.00. 911.00. 912.00. 913.00. 914.00. 915.00. 916.00. 917.00. 918.00. 919.00. 920.00. 921.00. 922.00. 923.00. 924.00. 925.00. 926.00. 927.00. 928.00. 929.00. 930.00. 931.00. 932.00. 933.00. 934.00. 935.00. 936.00. 937.00. 938.00. 939.00. 940.00. 941.00. 942.00. 943.00. 944.00. 945.00. 946.00. 947.00. 948.00. 949.00. 950.00. 951.00. 952.00. 953.00. 954.00. 955.00. 956.00. 957.00. 958.00. 959.00. 960.00. 961.00. 962.00. 963.00. 964.00. 965.00. 966.00. 967.00. 968.00. 969.00. 970.00. 971.00. 972.00. 973.00. 974.00. 975.00. 976.00. 977.00. 978.00. 979.00. 980.00. 981.00. 982.	

30, серада

Беларускае тэлебачанне		• 13.45. "Чорная спрэчка".
8.00. Навіны.		• 14.00. Рэпартажы за месцамі.
8.10. Дадаток.		• 15.00. Студыя "Рэзон".
8.20. Эканаміст.		• 15.50. Там-там навіны.
• 8.30. "Маё каханне, моё смутак".		• 16.05. Святла кожні дзень.
9.00. ТБ - школа. Чалавек і свет.		• 16.15. Новая лінія.
• 9.15. Пыць халіні на жарты.		• 16.55. Кліп-вінтрык. Т.Аўсценка.
• 9.30. "Добрая намеры".		• 17.00. Чалавек і свет.
• 10.15. Фільм-канцэрт.		• 17.30. Экспэзітур.
11.00. Да Міжнароднага года самі.		• 17.45. Непануліўная тома.
• 11.45. "Бываюць і кёры".		• 18.00. Фільм-прэм'ер.
• 12.05. "Дыназарыўкі".		• 18.15. "Нішто не заставіць".
• 12.40. "Джон Рос".		• 18.20. Залатыя шпору.
• 13.15. "Дзіця 2000 года". Д/ф.		• 19.25. Падарэзанні.
• 14.00. "Харошым - 20 гадоў.		• 19.35. "Санта-Барбара".
• 15.00. Відамы-навідамы.		• 20.00. Пыць халіні аб добрым жыцці.
• 16.05. "Бываюць і Спён-Снід".		• 20.30. Падарэзанні.
• 18.25. Саўгас "Закэзельскі".		• 21.05. Газетныя гісторыі.
Драгіцкаўскага раёна.		• 22.20. Рака часу.
17.00. Навіны.		• 22.25. Аўтамагія.
17.10. Дзеда за рэпку.		• 23.00. Спінальнае карусаль.
17.40. Выступленне галоўнага ўрача Рэспубліканскага цэнтру прэфілактыкі СНДУ В.Глазюскага.		• 23.35. Крымінальныя павадамленні.
17.50. "Кроўд".		• 24.45. Плошча мастацтваў.
18.00. Навіны (Томск).		• 23.45. Зоркі гавораць.
19.00. "Горкі" - Пыць зорак."		Санкт-Пецярбург
• 20.00. "Маё каханне, моё смутак".		• 12.00. 14.30, 16.30, 21.30. інфарм ТБ.
• 20.30. Пыць халіні на жарты.		• 12.05. Чаруныя ліры.
• 20.35. Калыханкі.		• 12.25. "Німецкая хваля".
• 21.00. Панарама.		• 13.00. Хуткая дапамога.
• 21.40. Музыкам Сусвету.		• 13.30, 14.45, 17.50, 19.05. Музычны момант.
22.00. Дадаток.		• 19.35. "Глушак".
22.10. На сеці ВС Рэспублікі Беларусі.		• 14.05. Пецярбург Андары Белага". Д/ф.
• "Добрая намеры". Кантэкт.		• 14.20. "Шчысе Нурлана".
"Серадзінаў адвадні". Спектакль.		• 14.50. "Колі я акліне".
Канал "Астанкіна"		• 16.20. "Юкты. Крыніца". Д/ф.
8.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 22.50. Навіны.		• 16.50. "Паванне пра Кузіны-Ашу" I
• 8.50. "Тона Дзіжыяна".		• 17.30. Рознакаляровы сабка.
8.25. І.І.І.І.І. Канцэрт для явянчанага і шчыста.		• 17.55. Гістарычны альянсам.
9.00. Клуб падарожнікаў.		• 18.50. Спорт, спорт, спорт...
10.00. Вывадзішчы: буўны план.		• 19.10. Вліклі фестываль.
14.15. Грошы і шчысе.		• 19.25. "Бал". Спектакль.
14.25. Хроніка чысновага жыцця.		• 20.35. Блэф-лукс.
14.35. Рук у банку.		• 21.00. Тэлемагізін.
14.40. Талеміскі.		• 21.15. Тэлеусушы баксы.
15.05. Пагледзі, паслухай...		• 21.45. Зверуныны навіны.
15.20. Аказкі.		• 22.00. Ваш стыл.
16.00. Шт-шчонкі.		• 22.05. "Глушак".
• 18.20. "Элен і хлопцы".		• 22.35. Хакей. Кубак МХЛ. СКА (Санкт-Пецярбург) - "Крышталі" (Электросталь). 2-гі і 3-ці перады.
• 18.50. Свет сёння.		НТВ
19.00. Тэлеардыканіамі "Мір".		• 17.00, 21.10. Мультипльманы.
19.25. Хакей. Чэмпіянат МХЛ ЦСКА - "Амур".		• 17.25. "Старыя і новыя". Адальф Гітлер: партрэт тырана".
• 20.30. Надвор'е.		• 18.00, 21.00. Сёння.
• 20.35. 3 першых рук.		• 18.35. Аўтарская праграма Ю.Роста.
• 20.65. "Трых уборы".		• 19.20. "Воіны наркамафі. Ка-кавыны картэлы". Фільм 2-ы.
21.00. Маналог.		• 21.35. "Аліпталі". 4-я серыя.
22.00. У гэсціх у Мусліма Магамеава.		• 22.40. Часіна.
22.35. Аўта-шоу.		• 23.10. Кефэ "Абломва".
23.50. Прэс-экспрэс.		8-ы канал
Канал "Расія"		• 18.00. "Кругавеснае падарожжа Вілі Огата".
8.30. Формула-730.		• 18.30. СОЛТЭК: "Навіны".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 22.00. Бесстыкі.		• 18.40. "Момты-Кі". Д/ф.
• 9.30. Пятрабрушуа... Пятрабрушуа...		• 19.00. "Алена Клепа".
• 10.30. Час дэзавых лужэды.		• 19.50. Аргумента "Парміскі".
• 10.00. Навіны 30-61-с.		• 20.05. Намежыца халей.
• 8.25. Галандыям дон.		• 20.40. "Шанцы".
• 8.40. Каваншчын пра Арэсія Тар-		• 21.50. Студыя "М4": "ПраРок".
• 9.05. Рашіні канцэрт.		• 21.50. "Бераг правы, бераг левы".
• 9.30. Зларова жыццё.		
• 9.45. "Санта-Барбара".		
• 10.05. Тэлегазма.		
• 10.40. Сіленскае пытанне.		
• 10.55, 12.20. "Дэдавава Расія".		

Каб зэкэаноміць ваш час:

- мастацкія фільмы
- мультипльманы

БРАТЫ БАРОУКІ

Ідзі з двара

— Раня ты сёння ўстаў, кумі!
— Не спіце, кумка.
— Тары кады сядзі. Яззі. Пасядзі, пагаворым.
— Пра гэты.
— Пра людзей.
— Ой, кумка, пэўна, былі такія, што ланей за нас усталі і нас абгаварылі.
— За што?
— За тое, што мыне пазвала.
— Ды хіба ж мы маладыя?
— Былі імі, Марфаўка. Ты ж, спадзяюся, не заблыла, хоць было і даўно, як прыбігалі да мяне ў гумно?
— Хоць і не было гэтага, але ідзі кучка з двара, пакуль ніхто не убачыў!

Нагуляўся

— Мож, у каты згуляем?
— Давай сабе. А ў што?
— У дурня.
— Не, не буду. Хопіць, дома нагуляўся!
— З кім?
— З жонкай.
— Ураваў? Сумна.
— Праду сказаў, суседзе. Каму спадабаецца, калі жонка прычэпіцца за што і дурнем цбе цэлы дзень заве?

БЕЛАРУСКАМУ КІНО — 70 ГАДОЎ

У снежні гэтага года беларускія кінематографісты, грамадзянскія рэспублікі будучы адзначаць яркае свята — 70-годдзе беларускага кіно. Гледзячы, напэўна, прыямы да таго, што ў кіназатрав ідуць вядомыя беларускія сюжэты. Гэта ў гонар мянчэскага аддзялення юбілея правядзюць змяшчаны паказы білмай, зніты кінамаістрамі Беларусі ў розныя гады. Характэрна, што многія фільмы, перажывы дзевяцігоддзі і магутныя ўраўнішні нашай нядарнай гісторыі, застаюцца ўсё такімі ж прыцягальнымі для гледацка, заўсёды з цікавасцю глядзячы, і можна быць упэўненым, што дзякуючы сваёй выкаемасці будучы глядзюць і ў будучыні. Гэта такія, карыны, як "Батальён", "Палескія рабінзаны", "Вянок санат", "Войчая згяя", "Чырвоныя лісце", "Людзі на балоце", "Тысяча вярхоў", "Белыя возера", "Высакародны разбойнік Уладзімір Дуброўскі", "Дзікае палванне караля Стаха", "Робота над памылкамі", "Колькі лет, колькі зямі і многія іншыя.

Дзяжурны рэдактар Маяя ШЭНДРЫК.

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыву рэдакцыі газеты "Чырвоная змена". Выдавец: газета-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладзін". 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і зваротана ў наборы-выдавецкім бюро "ЧЗ". 220013 г. Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79. Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункт гледжання аўтара. Час падпісання ў друку: па графіку — 19.20, падпісана — 19.20. М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Індэкс 63129. Зах. 128. Тыраж у лістападзе 49 695, па суботах-50 695.

ПРЭМ'ЕРЫ

Беларускі дзяржаўны акадэмічны тэатр імя Якуба Коласа ў Віцебску паказаў прэм'еру спектакля па п'есе А.Міхалевіча "Святая прастата". Яго паставіў, акадэмічны рэжысёр Аляксандр Сміткоў, сцэнаграфія і касцюмы заслужанага д